

О.М. БАНДУРКА, докт. юрид. наук,
проф., Харківський національний університет
внутрішніх справ

РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ Т.Є. КАГАНОВСЬКОЇ «КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ»

Україна на сучасному етапі свого розвитку вимагає чіткої стратегії за всіма ключовими напрямками власної розбудови як демократичної та правової держави. З огляду на це найактуальнішого значення набуває проблема створення надійного підґрунтя щодо комплектування органів державної влади належним чином підготовленими кадрами. Це пов'язано з тим, що саме від якісної роботи останніх залежить стабільність функціонування державного апарату з реалізації найрізноманітніших функцій держави. У зв'язку з цим наука адміністративного права повинна надавати обґрунтовані відповіді на такі величні та складні завдання. Вихід у світ монографії «Кадрове забезпечення державного управління в Україні»¹ Тетяни Євгенівни Кагановської є вдалою спробою їх розв'язання.

Монографію присвячено характеристиці правових та організаційних засад кадрового забезпечення державного управління в Україні. У межах написання цієї монографії автором передусім було з'ясовано загальнотеоретичні питання кадрового забезпечення державного управління, його сутність, принципи, завдання, функції, методи, нормативні засади та систему. Важливим здобутком роботи є те, що центральне місце в ній відводиться розгляду форм та напрямів кадрового

забезпечення державного управління. Крім того, було уточнено місце та значення кадрової роботи у системі кадрового забезпечення державного управління.

Слід звернути увагу на вдало побудовану архітектоніку роботи, яка дозволила комплексно розкрити основні питання, пов'язані з кадровою роботою. Вона вміщує передмову, п'ять розділів та висновки, які охоплюють розкриття основних питань правових та організаційних засад кадрової роботи в державному управлінні та містять пропозиції щодо удосконалення відповідної практики.

Передмова вводить читача в актуальність проблематики, вказує на теоретичне та практичне спрямування монографії, знайомить зі ступенем розробки зазначеної проблематики.

Перший розділ монографії «Загальна характеристика кадрового забезпечення в Україні» має загальнотеоретичний характер та створює міцний науковий фундамент для подальших досліджень у межах монографії. У ньому окреслено сутність та завдання кадрового забезпечення, розкрито його принципи, функції та методи. Крім того, слід визнати особливо важливим те, що саме в ньому ґрунтовно проаналізовано зарубіжний досвід кадрового забезпечення, що піднімає значущість монографії на більш високий рівень. Слід підтримати обґрунтований висновок про те, що найважливішим видом соціального управління є управління держави суспільством (державне управління), об'єктом якого виступає все суспільство (управління колективною (спільною) діяльністю людей), яке здійснюється за допомогою певного механізму держави (влада, що здійснюється державним апаратом).

У свою чергу, другий розділ «Кадрове забезпечення та його значення для ефективності державного управління», органічно продовжуючи здобутки та напрацювання першого розділу, починається з аналізу сутності та основних наукових підходів до визначення державного управління. На його підставі надано авторське визначення державного управління, що базується на широкому підході. Крім того,

¹ Кагановська Т. Є. Кадрове забезпечення державного управління в Україні : монографія / Т. Є. Кагановська. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. – 362 с.

у цьому ж розділі було здійснено аналіз особливостей кадрового забезпечення державного управління, а також розкрито основні його сфери. Автором особливо підкреслено, що кадрове забезпечення, будучи спрямованим на забезпечення можливості функціонування держави та її органів, які виконують функцію державного управління, своїм головним об'єктом має саме державне управління.

З огляду на те, що реалізація завдання з розбудови України як суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової держави, завершення процесів адміністративно-правової і судово-правової реформ є неможливим без формування корпусу державних службовців, який би відповідав сучасним вимогам, обумовленим як новою роллю держави щодо суспільства, так і метою ефективного виконання державними службовцями своїх функцій, третій розділ цілком логічно було присвячено формам кадрового забезпечення державного управління. У межах цього розділу автором було здійснено аналіз та розкрито вимоги, що висуваються до персоналу органів державного управління, вказано на сутність та види профорієнтаційної роботи у державному управлінні, розглянуто процедуру ротації кадрів, а також сутність та види професійної підготовки державних службовців.

Слід підтримати висновок про те, що в основу діяльності державних органів і закладів освіти з перепідготовки й підвищення кваліфікації державних службовців повинні бути покладені такі основні принципи: 1) конкурсний порядок розміщення державного замовлення; 2) чітка регламентація прав і обов'язків сторін, що здійснюють формування, розміщення й виконання державного замовлення; 3) обов'язковість виконання закладами освіти й державними органами зобов'язань за договором; 4) державний контроль за якістю навчання. Зазначена пропозиція автора є важливою, адже реалізація названих принципів на практиці сприятиме формуванню стрункої системи навчальних закладів, що здійснюють перепідготовку й підвищення кваліфікації державних службовців на основі державного

замовлення. Крім того, слушним вбачається висновок про те, що впровадження механізму державного замовлення у сферу перепідготовки й підвищення кваліфікації державних службовців дозволить: 1) успішно реалізовувати державну кадрову політику в частині організації перепідготовки й підвищення кваліфікації державних службовців; 2) підсилити зацікавленість усіх виконавців державного замовлення в якісному його виконанні; 3) підвищити роль договорів як основи взаємин між замовниками й виконавцями, їхню взаємну відповідальність; 4) впровадити в практику розміщення держзамовлення конкуренцію основу; 5) здійснити регулювання й контроль витрат держави на навчання державних службовців; 6) підвищити відповідальність державних органів за навчання державних службовців.

У четвертому розділі «Кадрова робота в системі кадрового забезпечення державного управління» розглянуто питання, що пов'язані як з теоретичними, так і з практичними засадами кадрової роботи, а також проаналізовано правовий статус кадрових підрозділів як суб'єктів здійснення кадрової роботи. Автор слушно вказує на те, що призначення кадрової роботи знаходить своє відображення у напрямках її здійснення, які з урахуванням цілей роботи з персоналом можна поділити на практичні, спеціально-організаційні, загально-організаційні. При цьому особливо підкреслено, що у межах конкретного органу державної влади, державного підприємства, установи та організації всі ці напрями повинні здійснюватися одночасно відповідними суб'єктами, до компетенції яких входить кадрова робота, а своє вираження вони знаходять у відповідних завданнях.

Вартим уваги у контексті оптимізації кадрового забезпечення є останній розділ монографії, в якому розглянуто практичні моменти, пов'язані з основними шляхами та формами адаптації зарубіжного досвіду кадрового забезпечення державного управління, системою управління його якістю та напрямками вдосконалення. Положення та пропозиції цього

розділу монографії мають важливе значення для сучасної практики проходження державної служби та функціонування державного апарату.

Масштабність монографічного дослідження полягає у тому, що дослідниці вдалося дослідити не окремі сегменти роботи з кадрами, а кадрове забезпечення державного управління в цілому.

Разом із тим до недоліків монографії слід віднести її занадто високий рівень компліментарності, що полягає у тому, що вона містить недостатньо положень, в яких було б критично проаналізовано реальну ситуацію,

що склалася в Україні з кадровим забезпеченням державного управління.

У той самий час висловлене зауваження жодною мірою не знижує високої наукової цінності рецензованої монографії.

З урахуванням наведеного, монографія Т.Є. Кагановської становить значний науковий інтерес та заслуговує на увагу науковців, працівників різних сфер державного управління, викладачів, юристів-практиків, державних діячів, політиків та усіх небайдужих до проблем розвитку та вдосконалення державного управління в Україні.

Бандурка О. М. Рецензія на монографію Т.Є. Кагановської «Кадрове забезпечення державного управління в Україні» / О. М. Бандурка // Форум права. – 2011. – № 4. – С. 881–883 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-4/11bomuvu.pdf>

Бандурка А.М. Рецензия на монографию Т.Е. Кагановской «Кадровое обеспечение государственного управления в Украине»

Bandurka A.M. Review to the Monograph by T.E. Kaganovskaja «Staffing of Public Administration in Ukraine»